

2023/2044(INI)

29.6.2023

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

över att utnyttja talangen i Europas regioner
(2023/2044(INI))

Utskottet för regional utveckling

Föredragande: Cristina Maestre Martín De Almagro

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	9

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

över att utnyttja talangen i Europas regioner (2023/2044(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 17 januari 2023 om att utnyttja talangen i Europas regioner (COM(2023)0032),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006¹,
- med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter,
- med beaktande av Europeiska Regionkommitténs studie *Addressing brain drain: The local and regional dimension*, som offentliggjordes 2018,
- med beaktande av studien *Brain Drain in the EU: Local and Regional Public Policies and Good Practices* av den 27 februari 2020, som offentliggjordes i *Transylvanian Review of Administrative Sciences*²,
- med beaktande av sin resolution av den 17 april 2020 om en samordnad EU-insats mot covid-19-pandemin och dess konsekvenser³,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 30 september 2020 om att förverkliga det europeiska området för utbildning senast 2025 (COM(2020)0625),
- med beaktande av Europeiska regionkommitténs yttrande av den 14 oktober 2020 *Demografiska förändringar: förslag om hur deras negativa effekter i EU:s regioner ska mätas och lösas*⁴,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1058 av den 24 juni 2021 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden⁵,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en

---

¹ [EUT L 347, 20.12.2013, s. 320.](#)

² BoC, E., *Brain Drain in the EU: Local and Regional Public Policies and Good Practices*, *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, nr 59, 2020, s. 23–29.

³ [EUT C 316, 6.8.2021, s. 2.](#)

⁴ [EUT C 440, 18.12.2020, s. 33.](#)

⁵ [EUT L 231, 30.6.2021, s. 6.](#)

rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik⁶,

- med beaktande av kommissionens rapport av den 9 februari 2022 *Sammanhållning i Europa på väg mot 2050 – Åttonde rapporten om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning*⁷,
- med beaktande av Europeiska Regionkommitténs studie *Rural proofing – A foresight framework for resilient rural communities*, som offentliggjordes 2022,
- med beaktande av rapporten från Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) av den 22 juni 2022 *Making the most of public investments to address regional inequalities, megatrends and future shocks*,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 juli 2022 *En ny europeisk agenda för innovation* (COM(2022)0332),
- med beaktande av sin resolution av den 15 september 2022 om den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i unionen: Åttonde sammanhållningsrapporten⁸,
- med beaktande av sin resolution av den 15 september 2022 om EU:s gränsområden: Levande laboratorier för europeisk integration⁹,
- med beaktande av den korta briefing *Question time: tackling depopulation through cohesion policy instruments*, som offentliggjordes den 30 september 2022 av Generaldirektoratet för parlamentarisk utredning och analys¹⁰,
- med beaktande av studien *The EU legal migration package: Towards a rights-based approach to attracting skills and talent to the EU*, som offentliggjordes den 1 december 2022¹¹ av Generaldirektoratet för unionens interna politik,
- med beaktande av kommissionens arbetsdokument av den 17 januari 2023 *The impact of demographic change – in a changing environment* (SWD(2023)0021),
- med beaktande av OECD:s rapport *Job creation and local economic development 2023*, som offentliggjordes den 14 mars 2023,

---

⁶ [EUT L 231, 30.6.2021, s. 159.](#)

⁷ Europeiska kommissionen, *Sammanhållning i Europa på väg mot 2050 – Åttonde rapporten om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning*, 9 februari 2022.

⁸ [EUT C 125, 5.4.2023, s. 100.](#)

⁹ [EUT C 125, 5.4.2023, s. 114.](#)

¹⁰ Kort briefing – *Question time: tackling depopulation through cohesion policy instruments*, Europaparlamentet, Generaldirektoratet för parlamentarisk utredning och analys, Utredningstjänster till ledamöterna, den 30 september 2022,

¹¹ Studie – *Towards a rights-based approach to attracting skills and talent to the EU*, Europaparlamentet, generaldirektoratet för unionens interna politik, utredningsavdelning C – medborgerliga rättigheter och konstitutionella frågor, den 1 december 2022,

- med beaktande av Europeiska regionkommitténs resolution av den 16 mars 2023 om att utnyttja talangen i Europas regioner¹²,
- med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 14 juni 2023 om att utnyttja talangen i Europas regioner,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av yttrandet från utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling,
- med beaktande av skrivelsen från utskottet för sysselsättning och sociala frågor,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för regional utveckling (A9-0000/2023), och av följande skäl:
  - A. EU:s befolkning har ökat stadigt under de senaste 50 åren. Befolkningstillväxten har avtagit under de senaste årtiondena. De nuvarande prognoserna pekar på en begränsad tillväxt fram till 2029, då befolkningstillväxten kommer att börja avta¹³.
  - B. Befolkningsminskningen är en ihållande trend över tiden, som särskilt drabbar landsbygdsområden där andelen äldre befolkningsgrupper i genomsnitt är högre än i städer och förorter¹⁴. Det är mer sannolikt att unga genomsnittligt sett är mer benägna att lämna landsbygden. Befolkningsminskningen i landsbygdsområden är starkt kopplat till bristen på konnektivitet, offentliga tjänster och sysselsättning. Utstationering av unga arbetstagare innebär stora utmaningar för de demografiska strukturerna. Bergsregioner, isolerade områden och yttersta randområden är särskilt drabbade av dessa fenomen.
  - C. Trots sin tillfälliga inverkan på arbetsmarknaden har covid-19-pandemin lett till ett uppsving för distansarbete, vilket erbjuder stora möjligheter att koppla samman arbetstillfällena i stadsområden med mindre storstäder, förorter och småstäder¹⁵.
  - D. Den ökade migrationen av arbetstagare med eller utan högre utbildning är en av lösningarna för att ta itu med de utmaningar som medlemsstaterna och deras regioner med den största andelen befolkningsminskning står inför.
  - E. Talangflykten är nära kopplad till behovet av att förbättra arbets- och levnadsvillkoren för människor som bor i regioner med låga inkomster, sociala klyftor och andra socioekonomiska skillnader. Att minska dessa skillnader är ett åtagande som har upprepats inom ramen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter.
  - F. De regionala och lokala myndigheterna är bäst lämpade att skapa socioekonomiska förutsättningar för att locka till sig talang. Dessa förvaltningar behöver ekonomisk förstärkning.

---

¹² [EUT C 188, 30.5.2023, s. 1.](#)

¹³ Se kommissionens arbetsdokument av den 17 januari 2023 *The impact of demographic change – in a changing environment* (SWD(2023)0021).

¹⁴ Se kommissionens arbetsdokument av den 17 januari 2023 *The impact of demographic change – in a changing environment* (SWD(2023)0021).

¹⁵ Se utkast till rådets slutsatser om distansarbete, punkt 17.

- G. Att behålla talang handlar inte enbart om att stoppa utvandringen av högkvalificerade personer från ett land till ett annat eller från en region till en annan, utan även till att locka till sig befolkningsgrupper vars yrkesbakgrund är kopplad till arbeten som fortfarande är i stor efterfrågan i landsbygdsområden och glesbefolkade områden.
- H. De yttersta randområdena är särskilt utsatta för talangflykt och har högre arbetslöshet och lägre utbildningsnivå, samtidigt som deras andel unga som antingen är arbetslösa eller inte deltar i utbildning ligger över EU-genomsnittet¹⁶.
- I. EU:s politik för att ta itu med kompetensflykten och de negativa effekterna av den demografiska utvecklingen måste respektera de fyra friheterna, särskilt när det gäller den fria rörligheten för personer.
- J. Bilaga XXVI till förordningen om gemensamma bestämmelser om metoden för fördelning av samlade medel per medlemsstat för det politiska målet för Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden (Eruf och Sammanhållningsfonden)¹⁷ för investeringar i sysselsättning och tillväxt, i synnerhet för regioner som klassificeras som ”mindre utvecklade”, sträcker sig längre än BNP och andelen arbetslösa.
- K. Genom kommissionens meddelande *Utnyttja talangen i Europas regioner* inrättas mekanismen för talangsatsningar i syfte att stimulera tillgång och efterfrågan på kompetens. Denna mekanism inbegriper en ny strategi för regionernas smarta anpassning till den demografiska omställningen och direkt ekonomiskt stöd inom ramen för befintliga instrument.
1. Europaparlamentet välkomnar kommissionens meddelande *Utnyttja talangen i Europas regioner*. Parlamentet uppskattar de strategier som presenteras som en mekanism för att undvika ekonomiska, sociala och könsrelaterade skillnader mellan de medborgare som påverkas av den gröna och den digitala omställningen. Parlamentet anser att det är av grundläggande betydelse att begreppet landsbygdssäkring inbegriper en bedömning av de demografiska konsekvenserna, frågan om skapande av arbetstillfällen, inverkan på utbildningsramen och inverkan på jämställdheten.
  2. Europaparlamentet påminner om att Erufs och Sammanhållningsfondens politiska mål fyra (PO 4)¹⁸ redan syftar till att uppnå ett mer socialt och inkluderande Europa genom genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Parlamentet anser att en förbättring av lika tillgång till inkluderande tjänster av god kvalitet inom utbildning och livslångt lärande genom utveckling av tillgänglig infrastruktur är avgörande för att uppnå dessa mål.
  3. Europaparlamentet välkomnar inrättandet av mekanismen för talangsatsningar som syftar till att främja talang i regioner som står inför, eller riskerar att stå inför, vad kommissionen kallar en talangutvecklingsfälla. Parlamentet efterlyser tydliga och objektiva kriterier för definitionen av regioner i, eller som riskerar att drabbas av, en

---

¹⁶ [Kommissionens meddelande av den 3 maj 2022 Sätta människorna främst, säkra hållbar tillväxt för alla och ta tillvara potentialen i EU:s yttersta randområden \(COM\(2022\)0198\)](#).

¹⁷ [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2021/1058 av den 24 juni 2021 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden, EUT L 231, 30.6.2021, s. 60.](#)

¹⁸ Artikel 3.1 d.

talangutvecklingsfälla. Parlamentet framhåller potentialen hos instrumentet för tekniskt stöd.

4. Europaparlamentet påminner om att mindre utvecklade regioner har samma särdrag som de regioner som anses befinna sig ”i en talangutvecklingsfälla”, såsom låg befolkningstäthet, ringa ekonomiska resurser, låg anställbarhet, en åldrande befolkning och en minskning av befolkningen i arbetsför ålder. Parlamentet påpekar att det är nödvändigt att i kategoriseringen av sådana regioner inkludera de regioner som anses vara ”mindre utvecklade” enligt definitionen i artikel 108.2 i förordning (EU) 2021/1060.
5. Europaparlamentet uppmuntrar till finansiering av särskilda åtgärder genom den fleråriga budgetramen för att ta itu med de demografiska utmaningarna, med en särskild budget för regioner med allvarliga och permanenta demografiska svårigheter. Parlamentet anser i detta sammanhang att det är nödvändigt att omformulera sammanhållningspolitikens särskilda instrument genom att lägga större vikt vid avfolkningen vid tilldelningen av medel.
6. Europaparlamentet anser att det är mycket viktigt att förbättra de lokala förvaltningarnas verkställande kapacitet och förvaltningskapacitet och att minska byråkratin samt att främja ett närmare samarbete mellan de olika institutionerna.
7. Europaparlamentet påminner om att det är mycket viktigt att medlemsstaterna, deras regioner och lokala myndigheter tar fram innovativa lösningar som är skraddarsyddas för varje område. Parlamentet välkomnar kommissionens förslag att medlemsstaterna ska inrätta tematiska och regionala arbetsgrupper för att ta itu med särskilda utmaningar inom ramen för mekanismen för talangsatsningar.
8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att finansiera och främja särskilda projekt för utveckling av initiativ som ska säkerställa de ungas tillgång till utbildning, med särskilt fokus på bristyrken eller mycket efterfrågade yrken, för att stimulera skapandet av arbetstillfällen av hög kvalitet och för att garantera avlönad praktik.
9. Europaparlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att anpassa sina särskilda prioriteringar till sina demografiska behov i framtida partnerskapsavtal.
10. Europaparlamentet erkänner att direkt ekonomiskt stöd till regioner som befinner sig i eller riskerar att drabbas av en talangutvecklingsfälla kommer att tillhandahållas inom ramen för befintliga instrument. Parlamentet beklagar dock att inget specifikt och riktat ekonomiskt stöd har inrättats för detta ändamål. Parlamentet föreslår att den nya programperioden bör inbegripa inrättandet av en särskild fond för att ta itu med kompetensflykten.
11. Europaparlamentet förespråkar att man säkerställer regionernas tillgång till offentliga tjänster av god kvalitet, såsom hälso- och sjukvård, utbildning och socialt skydd, samt till viktig transportinfrastruktur och digital konnektivitet.
12. Europaparlamentet anser att det är mycket viktigt att prioritera åtgärder för att underlätta balansen mellan arbete och privatliv genom att garantera tillgång till barnomsorg, flexibla arbetstider samt anständiga löner och arbetsvillkor.

13. Europaparlamentet förespråkar främjande av överstatliga samarbetsnätverk som syftar till att främja talangutbyte och talangrörlighet och som därmed fungerar som en drivkraft för spridning av kunskap, erfarenhet och utbildning.
14. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

MOTIVERING

Europaåret för kompetens har satt investeringar i en talangfull arbetskraft i centrum för EU:s beslutsfattande. Det är också i detta sammanhang som kommissionen har lanserat meddelandet om att utnyttja talangen i EU:s regioner, där behovet av sådana investeringar kopplas samman med inverkan på den demografiska utvecklingen inom EU:s arbetskraft. Denna rapport är ett svar på ett sådant meddelande och innehåller en ytterligare analys av den demografiska situationen och kompetenssituationen i EU samt förslag som syftar till att hitta innovativa lösningar. Europaparlamentet anser att sammanhållningspolitiken har en viktig roll att spela när det gäller att ta itu med utmaningarna på framtidens arbetsmarknad.

Under de senaste årtiondena har befolkningstillväxten avtagit, vilket är en utmaning för EU med tanke på att befolkningen har ökat stadigt under de senaste 50 åren. Denna befolkningsminskning påverkar särskilt landsbygdsområden, bergsområden, isolerade områden och de yttersta randområdena, som har en tendens att ha äldre befolkningsgrupper jämfört med städer och förorter. Bristen på konnektivitet, offentliga tjänster och sysselsättningsmöjligheter i landsbygdsområden bidrar till de ungas migration till stadsområden, vilket innebär utmaningar för de demografiska strukturerna. Dessutom innebär en sådan flykt av de unga en dramatisk förlust av talang i dessa särskilt utsatta regioner, som nu står inför enorma svårigheter att locka till sig och behålla människor i sina områden.

Utnyttjandet av talangen i EU:s regioner ska ställa den europeiska pelaren för sociala rättigheter i centrum för sina insatser. Talangflykt är nära förknippat med behovet av att förbättra arbets- och levnadsvillkoren i låginkomstregioner med sociala och ekonomiska skillnader genom anpassning av den sociala pelaren till åtagandet att minska sådana skillnader. I detta avseende måste beslutsfattarna öka sina insatser för att skapa lärande- och arbetsmöjligheter och anpassa utbildningsprogrammen till den kompetens som krävs på en arbetsmarknad i ständig omvandling. I detta syfte behöver arbetsmarknadens parter, universitet, forskningsinstitut och den privata sektorn delta fullt ut i samtalen, så att det skapas synergier och utarbetas projekt som bättre återspeglar varje områdes socioekonomiska verklighet.

För att ta itu med de utmaningar som befolkningsminskningen i medlemsstaterna innebär krävs en ökad migration av arbetstagare, inbegripet arbetstagare med högre utbildning. I detta avseende spelar de regionala och lokala myndigheterna en avgörande roll när det gäller att skapa socioekonomiska förutsättningar för att locka talanger, och deras verkställande kapacitet bör stärkas vid behov, eftersom de är de offentliga förvaltningar som bättre kan bedöma sina områdes behov och förblir de som befinner sig närmast medborgarna.

Framtida utformning av EU-politik som syftar till att hantera kvarhållandet av talang och kompetensflykt bör omfatta en bedömning av politikens demografiska inverkan, jobbskapande, utbildningsramar och inverkan på jämställdheten, och utvidga begreppet landsbygdssäkring, så att det på ett mer passande sätt återspeglar den socioekonomiska verkligheten i varje region. I detta avseende är det viktigt att man utarbetar tydliga och objektiva kriterier när det ska fastställas vilka regioner som befinner sig i, eller som riskerar att drabbas av, en talangutvecklingsfälla. Mindre utvecklade regioner har likheter med dem som befinner sig i riskzonen, vilket innebär att de måste inkluderas i kategoriseringen.

Både kommissionen och medlemsstaterna bör finansiera och främja projekt, så att de unga får tillgång till utbildning, arbetstillfällen av hög kvalitet skapas och avlönad praktik garanteras. Framtida partnerskapsavtal bör anpassa särskilda prioriteringar till de demografiska behoven. Samtidigt som de befintliga instrumenten ger ekonomiskt stöd till regioner som riskerar att drabbas av en talangutvecklingsfälla, rekommenderas inrättandet av en särskild fond för att hantera kompetensflykt för den nya programperioden.

Att säkerställa tillgång till offentliga tjänster av god kvalitet, viktig transportinfrastruktur, digital konnektivitet och åtgärder som underlättar balansen mellan arbete och privatliv är av högsta prioritet. Dessutom kommer främjandet av överstatliga samarbetsnätverk att främja talangutbyte och talangrörlighet och därmed underlätta spridningen av kunskap, erfarenheter och utbildning.